

Kvalitetsutviklingsutvalget

Kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling i skolen

Et kunnskapsgrunnlag

Et partssammensatt utvalg

Kommunenes organisasjon (KS), Norsk Lektorlag, Skolenes landsforbund, Skolelederforbundet, Utdanningsforbundet. Fagmiljøer i UH. Sametinget.

Tine Sophie Prøitz, utvalgsleder

Bjørg Eva Aaslid

Marius Arnason Bøe

Bjørn Furulund

Karen Inga Eira

Henning Hansen

Mona Haugli

Rolf Vegar Olsen

Wenche Bakkebråten Rasen

Lise Vikan Sandvik

Edvard Botterli Udnæs

Bakteppe

- PISA
- OECD
- NPM
- Kunnskapsløftet
- NKVS

OECDs råd til norsk skole (ut fra analyser med PISA som input)

- ▣ **Skolen** kan gjøres bedre (= "more cost effective") ved å
 - ▣ Legge ned små skoler
 - ▣ Gjøre klassene større
 - ▣ Mer testing (accountability)
 - ▣ Offentliggjøre resultater på skole (og lærer?)-nivå
 - ▣ Innføre prestasjonslønn for lærere
 - ▣ Klar advarsel:
*"Økte bevilgninger vil **ikke** gi bedre skole"*

"Norge er skoletaper Hermed er det solid dokumentert"

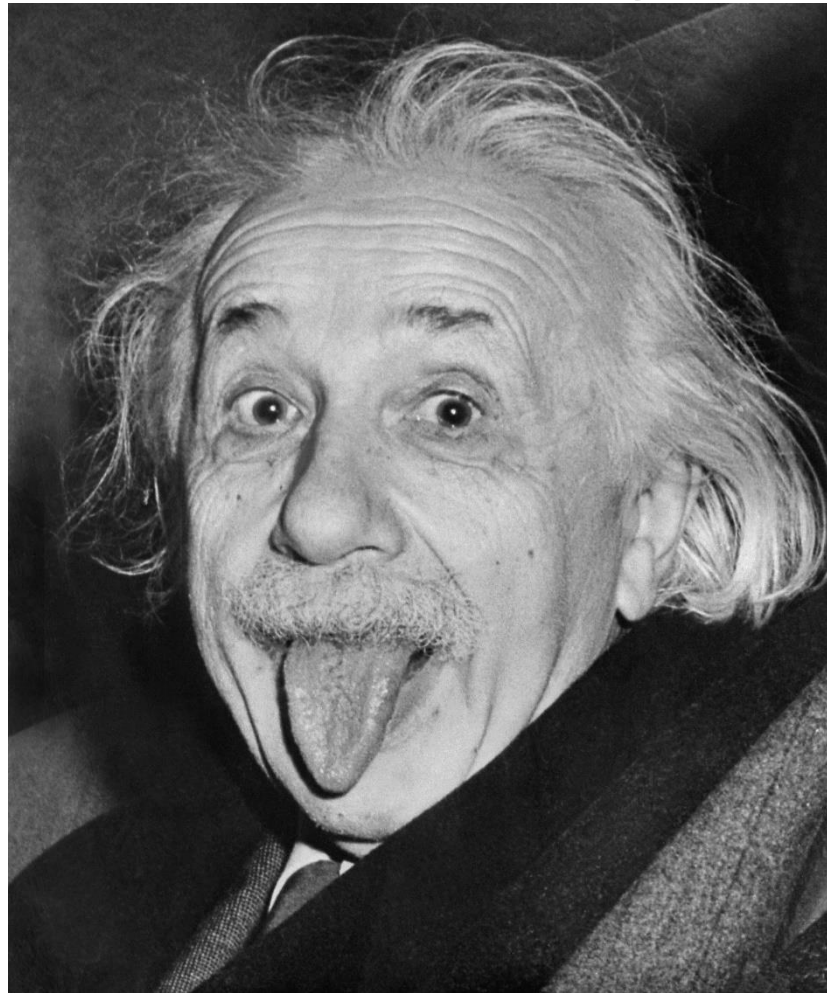
- - Dette er skuffende, nesten som å komme hjem igjen fra et vinter-OL uten en eneste norsk medalje.
- Og denne gangen kan vi ikke skylde på at finnene er dopet
- Kristin Clemet på pressekonferanse

Professor Svein Sjøberg i PISA debatten :

- Før dreide debatten seg om verdier , normer og idealer , nå er det bare tall som teller
- Internasjonale studier legger premissene for skoledebatten og gir krigsoverskrifter i avisene
- PISA står fram som **den totale dommer over kvaliteten i norsk skole** med bakgrunn i at de som formidler dette forenkler og fortolker resultatene i offentligheten

«Ikke alt som teller kan telles, og ikke alt som telles teller»

Offentlig administrasjon: New Public Management

- ▣ Tall, indikatorer og måling:
Ikke bare i **skolen!**
- ▣ **Høyere utdanning:**
"Kvalitetsreform" med "Tellekantsystem",
visse virksomheter gir uttelling, annet
teller ikke...
- ▣ **Helsevesenet:**
Stykkpris, prising av ulike 'operasjoner'
(noen er lønnsomme, andre gir tap...)

Noen begrep som brukes– hva betyr de egentlig for oss i skolen?

- Max utbytte
- Nytteeffekt
- Læringsutbytte
- Læringstrykk
- Tidlig innsats (i hva og for hvem?)
- Kvalitet

SØF-rapporten 2008 – nasjonale prøver

Landstoppen i nasjonale prøver eller??

Simen Seeberg: Kommunalsjef: kunnskap , barn og unge

- **Læringstrykket** er ikke høyt nok, **utbytte** når ikke opp til skoleadm forventede nivå (2020)
- Barna i **Sandefjord** bør kun leses som et resultat av deres **prestasjoner**

Kommunestyret:

- Lærernes **metodefrihet** må **innskrenkes** – lærerne har for stort handlingsrom
- Alle må ha **samme «verktøykasse»** bestemt av kommunestyret

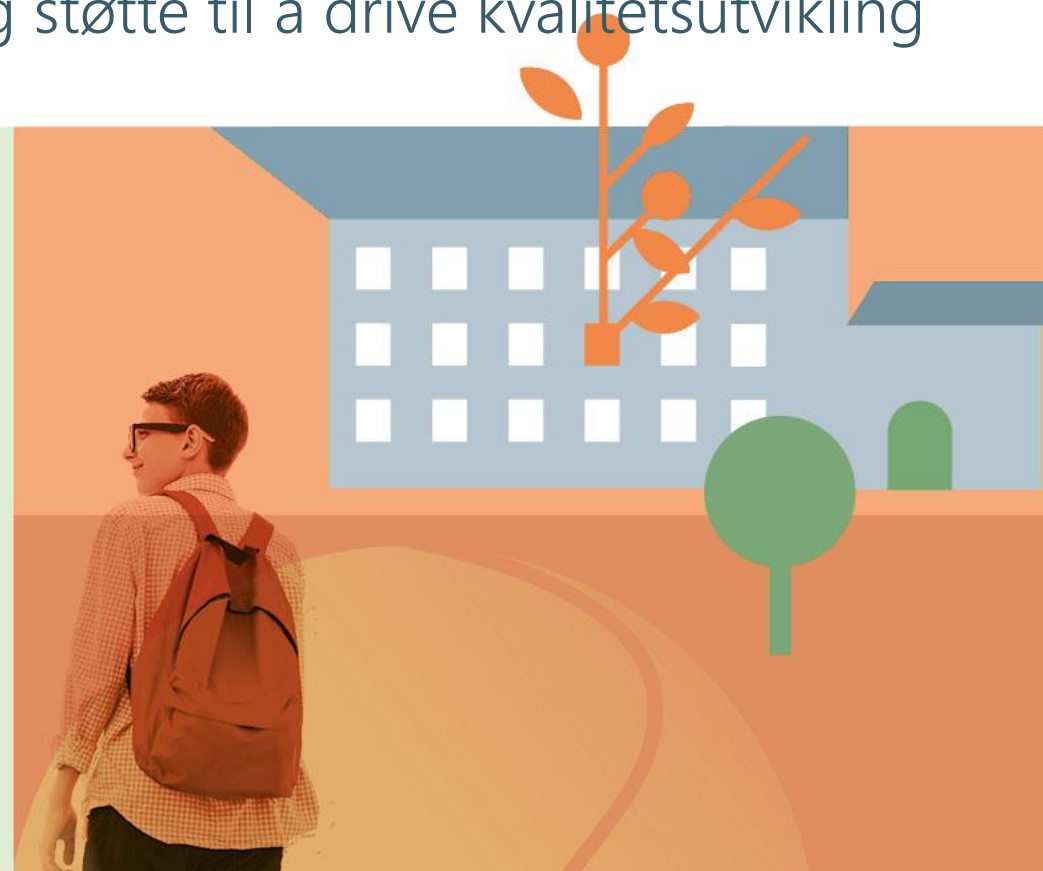
Tittelen endres i "Topp- og s1
Bunntekst..." 2

Mandat og arbeidsmåter i delinnstillingen

1. Gi en beskrivelse av styrker og utfordringer i dagens system
2. En analyse av aktørenes behov for informasjon og støtte til å drive kvalitetsutvikling

Kunnskapsgrunnlaget bygger på:

- Eksisterende forskning
- Forskningsoppsummeringer
- Dialog med og innspill fra sektoren

Innhold i delinnstillingen

- Deskriptivt: Om den norske skolen
- Bakgrunnen for og innføringen av kvalitetsvurderingssystemet
 - Også om forslag til ny opplæringslov
- Roller og ansvar
- Om dagens kvalitetsvurderingssystem
- Om kvalitetssystemene i Danmark, Sverige, Finland
- Spenninger knyttet til kvalitetsvurdering/-utvikling
- Aktørenes behov for informasjon og støtte til kvalitetsutvikling
- Styrker og utfordringer med dagens system

Dagens kvalitetsvurderingssystem

- Ikke enkelt å få oversikt over
- Mange frivillige gjøres obligatorisk
- I tillegg er det et stort tilbud av prøver og verktøy fra private aktører og universitet og høgskoler
- Skolen er også arena for innsamling av informasjon fra andre nasjonale myndigheter og organisasjoner
- Det totale omfanget er omfattende

Informasjon til aktører basert på formål	Obligatoriske prøver, verktøy og datakilder utviklet av nasjonale myndigheter.	Frivillige prøver, verktøy og datakilder utviklet av nasjonale myndigheter. Det er opp til skoleeiere å bestemme om skoler skal gjennomføre eller benytte av disse.
Gir informasjon til bruk i oppfølgingen av elever	Kartleggingsprøver i lesing og regning for 3. trinn Nasjonale prøver i lesing og regning for 5., 8. og 9. trinn, og i engelsk for 5. og 8. trinn Elevundersøkelsen for 7. og 10. trinn og Vg1 Ferdighetsprøve i svømming	Kartleggingsprøver i lesing og regning for 1. trinn Kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk for språklige minoriteter Elevundersøkelsen for 5., 6., 8. og 9. trinn, Vg2 og Vg3
Gir informasjon til lærere og skoleledere	Kartleggingsprøver i lesing og regning for 3. trinn Nasjonale prøver i lesing og regning for 5., 8. og 9. trinn, og i engelsk for 5. og 8. trinn Elevundersøkelsen for 7. og 10. trinn og Vg1 Ferdighetsprøve i svømming Standpunktkarakterer Eksamenskarakterer GSI (grunnskolen) Tilsynsrapporter	Kartleggingsprøver i lesing og regning for 1. trinn Kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk for språklige minoriteter Elevundersøkelsen for 5., 6., 8. og 9. trinn, Vg2 og Vg3 Foreldreundersøkelsen i skole Lærerundersøkelsen Skolebidragsindikatorer Udir.no/statistikk Ekstern skolevurdering Undervisningsevaluering Ståstedsanalysen ReflEx Mal for tilstandsrapport
Gir informasjon til skoleeiere	Nasjonale prøver i lesing og regning for 5., 8. og 9. trinn, og i engelsk for 5. og 8. trinn Elevundersøkelsen for 7. og 10. trinn og Vg1 Standpunktkarakterer Eksamenskarakterer GSI (grunnskolen) Tilsynsrapporter	Skolebidragsindikatorer Udir.no/statistikk Ståstedsanalyse Mal for tilstandsrapport
Gir informasjon til nasjonale myndigheter	Nasjonale prøver i lesing og regning for 5., 8. og 9. trinn, og i engelsk for 5. og 8. trinn Elevundersøkelsen for 7. og 10. trinn og Vg1 Standpunktkarakterer Eksamenskarakterer Internasjonale undersøkelser Skolebidragsindikatorer Udir.no/statistikk GSI (grunnskolen) Tilsynsrapporter	

Vurderinger verdt å merke seg?

- Variasjon i hvor nyttig informasjonen er for ulike aktører og nivåer:
 - Skoleledere, skoleeiere og nasjonale myndigheter mener at informasjonen er viktig
 - Større variasjon i lærernes meninger
 - Det er en utfordring at aktørene som er involvert direkte i arbeidet med faglig og pedagogisk utvikling, i mindre grad opplever at systemet gir god støtte (:176).
 - Det er lite informasjon underveis i VGO fra det nasjonale systemet (:166)
 - Systemet gir ikke like god informasjon om samiske elever
- I det videre arbeidet vil det være viktig å diskutere **hvordan et nasjonalt kvalitetsvurderingssystem best mulig kan supplere informasjonen lærerne får gjennom undervisningen**, og på den måten støtte opp under lærerne sitt handlingsrom og profesjonelle skjønnsutøving (: 165).
- At selv om omfanget på dagens system er stort, merker utvalget seg at prøvene i kvalitetsvurderingssystemet samlet sett ikke måler bredden i skolens oppdrag eller bredden i fag som skolen består av (:109).

Vurderinger verdt å merke seg?

- **Dagens system gir i hovedsak kvantitative data**, og i mindre grad kvalitativ informasjon.
 - Det er behov for å utvikle flere kvalitative kilder som kan støtte arbeidet med å utvikle kvalitet i skolen. (:176).
- **Det er behov for tid, kapasitet og kompetanse** til å analysere og se informasjonen fra prøver, verktøy og datakilder i sammenheng.
- Det er fremdeles for mange ansatte som underviser og gjennomfører vurderingsarbeid som mangler fordypning i undervisningsfaget eller som mangler pedagogisk utdanning. (:41).
- Behov og ønske om **samarbeid, dialog og tillit mellom aktørene** når det gjelder arbeidet med kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling
 - Vises til partssamarbeidets rolle (:74)

Oppsummering - læreres behov

- konkret informasjon om elevenes skole- og læringsmiljø og faglige og sosiale utvikling, for å kunne tilpasse innholdet og arbeidsmetodene i opplæringen til elevenes behov
- at informasjon lærere får gjennom den daglige dialogen med elevene, blir anerkjent som mest sentral for å planlegge og gjennomføre opplæringen i tråd med elevenes behov og forutsetninger
- mer avsatt tid til kvalitetsutviklingsarbeidet i profesjonsfellesskapet
- rom for skjønnsutøvelse og kompetanse i å vurdere og bruke dataene og være en del av et kompetent profesjonsfellesskap
- utdanningsnivå og tilgang til etter- og videreutdanning løftes fram som viktige innsatsfaktorer for arbeid med kvalitetsvurdering- og utvikling

Utdanningsforbundets politikk

- Profesjonens kompetanse må utnyttes bedre, både ved utforming av styringssystemer, vurdering av hva som er relevant styringsinformasjon og ved fortolkning av innsamlet informasjon
- Det må bli tatt i bruk styringssystem som er lagt til rette for faglig og pedagogisk utvikling framfor detaljstyring ovenfra og krav om rapportering og dokumentasjon. Vurderingssystemer må baseres på tillit og ha refleksjon, læring og utvikling som mål.
- Et godt system for vurdering og et kvalitetsbegrep for barnehage og skole må omfatte **hele bredden i samfunnsmandatet** og læreplanverket, **støtte opp under profesjonens arbeid** og ha legitimitet hos ledere og lærere.
 - Nasjonale prøver og tester gir begrenset informasjon for styring og forskning, det er derfor tilstrekkelig at et representativt utvalg av elevene gjennomfører disse.
 - Kartleggingsprøver skal kun benyttes til å utvikle pedagogisk praksis. Offentliggjøring og rangering er et hinder for god bruk av prøveresultater.

Sentrale milepæler for utvalgsarbeidet

- Internasjonalt seminar i mai 2023
- Innspills-konferanse i juni 2023
- Hovedinnstilling legges frem i midten av oktober 2023

I hovedinnstillingen skal utvalget anbefale:

- eventuelle endringer i dagens prøver, verktøy og datakilder
- forslag til tiltak og nye modeller som kan støtte arbeidet med kvalitetsutvikling på alle nivå i lys av fagfornyelsen.

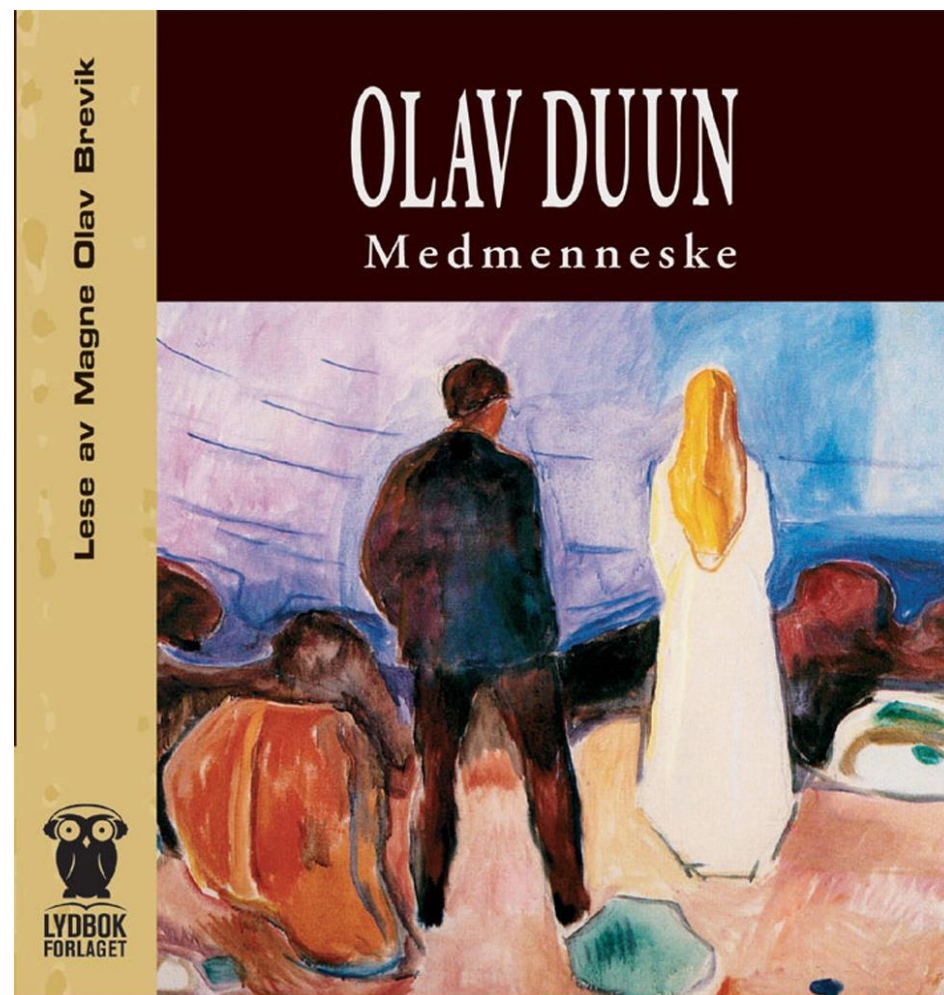

Til diskusjon

- *Hvilket system mener Utdanningsforbundet best kan støtte opp under kvalitetsutvikling i skolen?*
- *Hva med nasjonale prøver?*
- *Hva med eksamen?*
- *Tillitsreformen ?*

«Kunnskapens tre er et farlig tre, idet har mang ein arming hengt seg»

Tittelen endres i "Topp- og Bunntekst..."

s22

«Klokskap er den høyeste form for kunnskap»

Kunnskapsoppsummeringer

Kunnskapsoppsummering om læreres pedagogiske praksis etter kvalitetsvurderingssystemet ble innført i Norge, Therese N. Hopfenbeck, Professor of Educational Assessment, Melbourne Graduate School of Education

Prøver og internasjonale storskalaundersøkelser i Norge: Hva kjennetegner disse målingene og hvordan har de virket i det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet de siste 20 årene? – Jullius K Bjørnsson

Ulike aktørers behov for informasjon for å vurdere og utvikle kvaliteten i og av skolen, Prof. Guri Skedsm, Head of Institute for Research on Professions and Professional Learning, Schwyz University of Teacher Education, Switzerland

Rapporterings-og dokumentasjonskrav i skolesektoren. Bruk av prøver, undersøkelser, verktøy og datakilder til kvalitetsutvikling i skolen – Siv Svanæs, Linn Synnøve Skutlaberg og Henriette Skyberg

Kvalitetssäkring av svenskt skolväsende, Christian Lundahl, professor i pedagogikk, Örebro universitet

Quality Assurance in the Danish Public Education System and Transitions to General and Vocational Upper Secondary Education, Professor Christian Ydesen

post@utdanningsforbundet.no

24 14 20 00

www.utdanningsforbundet.no